

begrebet »movement« omfatter rene transportydelser, så en transportør, som transporterer skydevåben mv. mellem to lande, som har tilsluttet sig protokollen, skal kunne straffes, hvis der ikke foreligger de fornødne tilladelser til udførsel og indførsel fra henholdsvis eksport- og importlandet.

FN's sekretariat har i en udtalelse til arbejdsgruppen (underbilag 2) givet udtryk for den opfattelse, at straffebestemmelser i henhold til protokollen bør omfatte tilfælde, hvor gerningsmanden alene har foretaget transport af våben. Sekretariatet har i den forbindelse navnlig henvist til, at transportydelser efter en naturlig sproglig forståelse synes omfattet af definitionen på handel i artikel 3, litra e (»import, export, delivery, movement or transfer«).

Arbejdsgruppen kan på denne baggrund tilslutte sig, at ratifikation af protokollen vil forudsætte en kriminalisering af transport af skydevåben samt dele, komponenter og ammunition dertil mellem lande, som har tiltrådt protokollen, hvis der ikke foreligger de fornødne udførsels- og indførselstilladelser fra henholdsvis eksport- og importlandet. Andre lande kan imidlertid være af en anden opfattelse.

Under alle omstændigheder finder protokollen i henhold til artikel 4, stk. 2, ikke anvendelse på mellemstatslige transaktioner (state-to-state transactions) eller på statslige overførsler (state transfers) i tilfælde, hvor anvendelse af protokollen ville gribe ind i (prejudice) en kontraherende stats ret til at skride til handling i den nationale sikkerheds interesse i overensstemmelse med FN-pagten.

Under et uformelt møde mellem våbeneksperter i EU-regi blev muligheden for at fremsætte en forklarende erklæring om EU-landenes fælles forståelse af begreberne »state-to-state transactions« og »state transfers« diskuteret, og følgende udkast hertil præsenteret:

»Article 4 – Scope of application

The EU interprets the terms »transaction« and »transfer« in Article 4.2 of the Protocol as referring to all duly authorised transfers of firearms by, to, from or on behalf of governmental authorities and as excluding the manufacture of firearms.«

Der er imidlertid ikke enighed blandt EU-landene om denne formulering.

Det skal i øvrigt bemærkes, at protokollen alene forpligter de kontraherende stater til at krimi-

naliserer forsætlige handlinger, jf. protokollens artikel 5.

3.2. EU's adfærdskodeks for våbeneksport

EU's adfærdskodeks for våbeneksport blev vedtaget i juni 1998. Adfærdskodeksen er alene politisk forpligtende, men overvejes genvedtaget i juridisk bindende form. Adfærdskodeksen sætter en høj fælles standard for våbeneksport fra EU-landene i form af en række kriterier, som skal tages i betragtning ved afgørelser om eksport af våben, og bidrager således til tilbageholdenhed i våbeneksporten. Udstedelse af tilladelser til våbeneksport er en national beslutning baseret på det enkelte EU-lands retsgrundlag. Adfærdskodeksen udgør således minimumskrav, som de nationale beslutninger skal respektere.

De 8 fælles kriterier for våbeneksport er følgende:

1. Respekt for EU-medlemslandenes internationale forpligtelser som eksempelvis vedtagne sanktioner og embargoer, internationale traktater og eksportkontrolregimer. Eksport vil blive afslået, såfremt den strider mod sådanne forpligtelser.

2. Respekt for menneskerettighederne i modtagerlandet. EU-landene vil afslå eksport, hvis der er risiko for, at udstyret vil blive anvendt til intern repression. Der vil ske en nøje vurdering i hver enkelt sag, i tilfælde hvor der er fastslået krænkelse af menneskerettighederne i modtagerlandet.

3. Den interne situation i modtagerlandet, set som en funktion af forekomsten af spændinger eller væbnede konflikter. EU-landene vil ikke tillade eksport, hvis eksporten kan fremkalde eller forlænge væbnede konflikter eller forværre spændingen i modtagerlandet.

4. Opretholdelse af regional fred, sikkerhed og stabilitet. EU-landene vil ikke tillade eksport, hvis der er en klar risiko for, at udstyret vil blive brugt aggressivt eller til med magt at støtte et territorialt krav.

5. EU-medlemslandenes nationale sikkerhed såvel som venligtsindede og allierede landes sikkerhed. Risikoen for, at det eksporterede udstyr kan anvendes imod medlemslandene eller venligtsindede og allierede lande, vil blive overvejet nøje.